

PERFORMANȚĂ ÎN CIFRE ȘI FAPTE

„MOMENTUL ZERO” – 03.07.2020

La începutul lunii iulie 2020, proiectele de investiții ale Aeroportului Internațional Timișoara - „Traian Vuia” erau practic blocate în diferite etape de implementare, cauzele principale fiind următoarele:

a. Personal insuficient alocat activităților de investiții.

- La Direcția Investiții erau încadrate două persoane, dintre care una avea atribuții, prin cumul, și în cadrul altui departament.
- În cadrul Direcției Comerciale au fost repartizate pentru achizițiile din domeniul investițiilor toate resursele de personal (doi experți achiziții și șeful compartimentului de urmărire a contractelor), însă acesta nu a fost degrevat de alte sarcini, noile atribuții realizându-se tot prin cumul.
- Din motive de suprasolicitare și de utilizare nesustenabilă a resurselor de personal *s-au înregistrat corecții asupra contractelor de finanțare circumscrise Construirii terminalului Sosiri Curse Externe.*
- Nivelul de salarizare scăzut (sub nivelul pieței muncii la nivel regional și în domeniul aviației civile la nivel național) a făcut dificilă încadrarea cu personal calificat pe posturile vacante și a creat o instabilitate ridicată în unitățile de implementare a proiectelor.

b. Terminal sosiri curse externe pasageri:

- bugetul alocat execuției lucrărilor de construire era insuficient, din cauza suplimentărilor succesive *impuse de modificările soluțiilor tehnice;*
- constructorul nu se putea încadra în termenul de execuție;
- racordarea clădirii la infrastructura rutieră și pietonală existentă nu era asigurată nici măcar la nivel de soluție tehnică;
- erau înregistrate riscuri majore de neîncadrare în termenul contractual limită de finanțare a proiectului;
- nu era stabilit dreptul de proprietate asupra noii construcții realizată din fonduri europene nerambursabile.

c. Achiziție Autospeciale PSI și Sistem integrat de control de securitate:

- achiziția autospeciilor PSI era subfinanțată în cadrul contractului încheiat cu MTI (nu se asigura TVA);
- achiziția sistemului de control de securitate nu era finalizată;
- în timpul achiziției s-a modificat legislația europeană privind furnizarea echipamentelor de securitate (furnizarea porțile detectoare de metale ofertate de furnizor nu îndeplineau standardele de „Marcă înregistrată în UE”);

S. N. AEROPORTUL INTERNAȚIONAL TIMIȘOARA „TRAIAN VUIA” S. A.

str. Aeroport nr. 2, 307200 Ghironda, Timiș, România

Tel. +40.256. 493639; Fax: +40.256. 490.705; E-mail: office@aerotim.ro

www.facebook.com/aeroport.timisoara

www.aerotim.ro

- nu erau asigurate fondurile necesare integrării noilor echipamente în sistemele de transport a bagajelor de cală existente;

- nu erau realizate coordonările privind instalarea echipamentelor pe locurile de utilizare și nu erau obținute avizele CNCAN.

d. Terminal Plecări Externe:

- Nu era aprobat contractul de finanțare (prin HG).

e. Abordare limitată a investițiilor.

Nu erau analizate alte posibilități de dezvoltare și de asigurare a finanțării proiectelor de investiții stabilite prin MPGT pentru aeroportul din Timișoara sau suplimentarea acestuia, respectiv:

- Centrului Intermodal Cargo Timișoara
- Sistem integrat de securitate aeronautică
- Achiziție echipamente destinate activităților non - economice în domeniul siguranței aeronautice

- Realizarea centrului intermodal de transport pasageri

- Achiziție echipamente destinate activităților economice în domeniul siguranței aeronautice

- Modernizarea și extinderea suprafeței de mișcare

În aceste condiții, agravate și de criza sanitară, care a atras după sine și criza financiară, activitățile de investiții au fost totuși impulsionate.

I. INVESTIȚII

Aeroportul Internațional Timișoara - „Traian Vuia” are în portofoliul de investiții proiecte cu o valoare cumulată de peste **210,42 mil. €** (TVA inclus).

Proiecte finalizate:

1. Terminal Sosiri Curse Externe Pasageri

A fost dat în folosință în **29.07.2021**. Valoarea totală a proiectului de investiții a fost de **6,226 mil. €** (TVA inclus).

2. Achiziția a două autospeciale PSI.

Autospeciile au intrat în serviciu începând cu **27.06.2021**. Contractul a avut o valoare de **1,832 mil. €** (TVA inclus).

Proiecte în derulare:

3. Achiziție Sistemul Integrat pentru Controlul de Securitate

Contractul are termen de finalizare **31.01.2022**. Contractul de furnizare a echipamentelor are valoarea de **8,07 mil. €** (TVA inclus), iar termenul de finalizare al contractului este **07.01.2022**. Până în prezent au fost livrate toate cele 30 de echipamente, fiind montate 26. Ultimele 4 echipamente vor fi puse în funcțiune până la sfârșitul anului. S-au achiziționat și amenajat din surse proprii spațiile în care se vor monta echipamentele, rețeaua de INTRANET, și s-a realizat integrarea din punct de vedere al automatizării a noilor echipamente EDS în sistemele de benzi pentru transportul bagajelor existente.

Această activitate trebuie să se finalizeze **până în 31.12.2021**.

4. Terminal Plecări Curse Externe

Contractul de finanțare al acestui proiect are termen de finalizare **31.12.2023** și o valoare totală de **37,852 mil. €**. În prezent se derulează procedura de desemnare a prestatorului serviciilor de proiectare și a lucrărilor de construire, cu o valoare estimată de **21,4 mil. €** (TVA inclus).

Proiecte pentru care s-au identificat surse de finanțare și s-au inițiat demersuri de implementare:

5. Centrul Intermodal Cargo Timișoara

Proiectul a demarat în condițiile finanțării private integrale prin „concesiune de lucrări” și ar putea fi implementat printr-o procedură de achiziții pe loturi:

5.1. Lotul I - Realizarea unui terminal cargo aerian 4.000 mp;

5.2. Lotul II - Realizarea centrului intermodal cargo Timișoara cu o suprafață de 40.000 mp;

5.3. Lotul III - Realizarea unei parcarii auto de 20.000 mp destinată pasagerilor;

5.4. Lotul IV – Construire hotel și spații de birouri.

Pentru realizarea acestei facilități este alocată o parcelă de 34,8 ha.

Investiția se poate realiza tot prin „concesiune de lucrări” și va fi dată în exploatare începând cu **01.01.2024**.

6. Sistem integrat de securitate aeronautică

Proiectul se află în etapa obținerii avizelor și aprobărilor necesare semnării contractului de finanțare. El va cuprinde realizarea drumului perimetral de securitate – asfaltat, în lungime estimată de 8,4 km, realizarea gardului perimetral de securitate – din panouri de plasă cu

fundatie continuă, realizarea sistemului de supraveghere video cu circuit închis, realizarea radarului de sol – rol de monitorizarea vehiculelor și persoanelor pe suprafața de mișcare, modernizare puncte de control acces, modernizarea sistemului de supraveghere Tv CI a zonelor publice și operațiuni aeriene, modernizarea sistemului de acces auto în zonele publice.

Valoarea totală a proiectului este estimată la **19,49 mil. €** și va fi realizat integral din fonduri europene nerambursabile. Investiția va fi finalizată în **luna decembrie 2023**.

7. Achiziție echipamente destinate activităților non-economice în domeniul siguranței aeronautice

Proiectul se află în etapa obținerii avizelor și aprobării necesare semnării contractului de finanțare, care va include achiziția a 13 echipamente utilizate în cadrul activităților de siguranță ce nu generează venituri pentru aeroport (măturarea suprafețelor betonate, cosire, echipamente pentru situații de criză, intervenții tehnice, etc).

Termenul de finalizare a achiziției este estimat la **sfârșitul anului 2023**. Valoarea estimată este de **2,8 mil. €** (TVA inclus).

8. Realizarea centrului intermodal de transport pasageri

Se va realiza o stație terminus a CFR (punct oprire). Obiectivul de investiții se află în faza de proiectare „Studiu de fezabilitate” și **va fi realizat de către C.F.R. Infrastructură**.

Termen de finalizare estimat **sfârșitul anului 2023**. Valoarea estimată este de **1,744 mil. €** (TVA inclus).

9. Achiziție echipamente destinate activităților economice în domeniul siguranței aeronautice

Proiectul are ca scop achiziția de echipamente care vor fi utilizate pentru activități ce pot aduce venituri autorității aeroportuare, incluzând terminalul destinat transportului de animale vii (**în special oi**) și avizul sanitar-veterinar, caz în care rata de cofinanțare a cheltuielilor este de 25 %. Proiectul a fost planificat pentru ultima etapă de dezvoltare, când premisele de reluare a traficului aerian la cote normale vor fi mai optimiste.

Termenul de finalizare a achiziției este estimat pentru **sfârșitul anului 2023**. Valoarea estimată este de **2,4 mil. €** (TVA inclus).

10. MODERNIZAREA ȘI EXTINDEREA SUPRAFETEI DE MIȘCARE

Pentru că pista de decolare – aterizare a AIT-TV este proprietate publică a Statului Român, în administrarea MTI, investițiile privind reparațiile capitale nu se pot realiza decât în

S. N. AEROPORTUL INTERNAȚIONAL TIMIȘOARA „TRAIAN VUIA” S. A.

str. Aeroport nr. 2, 307200 Ghiroda, Timiș, Romania

Tel. +40.256. 493639; Fax: +40.256. 490.705; E-mail: office@aerotim.ro

www.facebook.com/aeroport.timisoara

www.aerotim.ro

condițiile finanțării integrale de către MTI a tuturor lucrărilor necesare. Reparația capitală va cuprinde și înlocuirea integrală a sistemelor de balizaj încorporate. Costurile reparației se estimează a fi **50 mil. €** și pot fi **finanțate din bugetul de stat**, dacă analizele economice vor trece testul investitorului privat. În caz contrar, proiectul poate fi supus aprobării „in extremis” pentru finanțarea prin POIM, cu condiția asigurării a 25% din valoarea investiției din surse proprii ale AIT-TV.

Au fost analizate și promovate spre implementare proiecte de investiții în domeniul digitalizării și producerii energiei verzi pentru consumul propriu, prin **Programul Național de Redresare și Reziliență**, astfel încât să se poată obține acreditarea ca „**AEROPORT VERDE**”. Acestea pot fi realizarea unui parc fotovoltaic care să asigure consumul electric al întregii infrastructuri aeroportuare, înlocuirea tuturor echipamentelor de handling cu utilaje acționate electric, digitalizarea activităților aeroportuare în scopul creșterii eficienței activităților proprii și îmbunătățirii serviciilor adresate pasagerilor, companiilor aeriene și nu numai.

Proiecte aflate în studiu:

1. Realizarea unui terminal destinat aviației generale, respectiv avioanelor private, pe platforma de vest, precum și amenajarea unei platforme heliport.
2. Printr-o investiție minimă, care va contribui la dezvoltarea AIT, există în studiu realizarea unei baze special destinate transportului de mărfuri cu drone.
3. După punerea în funcțiune a noului terminal plecări curse externe avem în obiectiv transformarea parțială a vechii aerogări într-un centru intermodal rutier – feroviar destinat pasagerilor.

II. RESURSE UMANE

Numărul salariaților la **30.06.2020** a fost de **215**, iar la **30.11.2021** numărul a crescut la **232**. În perioada menționată au plecat **48** de salariați și au fost angajați **64**. Reorganizarea unor activități a determinat necesitatea creșterii numărului de salariați cu anumite specialități. În același timp, prin internalizarea unor servicii s-au realizat reduceri semnificative de costuri. Bugetul anual aprobat pentru salarii este **11.586.000 lei**, din care a fost consumată suma de **11.556.000 lei** (incluzând prime, bonusuri, bonuri masă).

III. EXPLOATARE

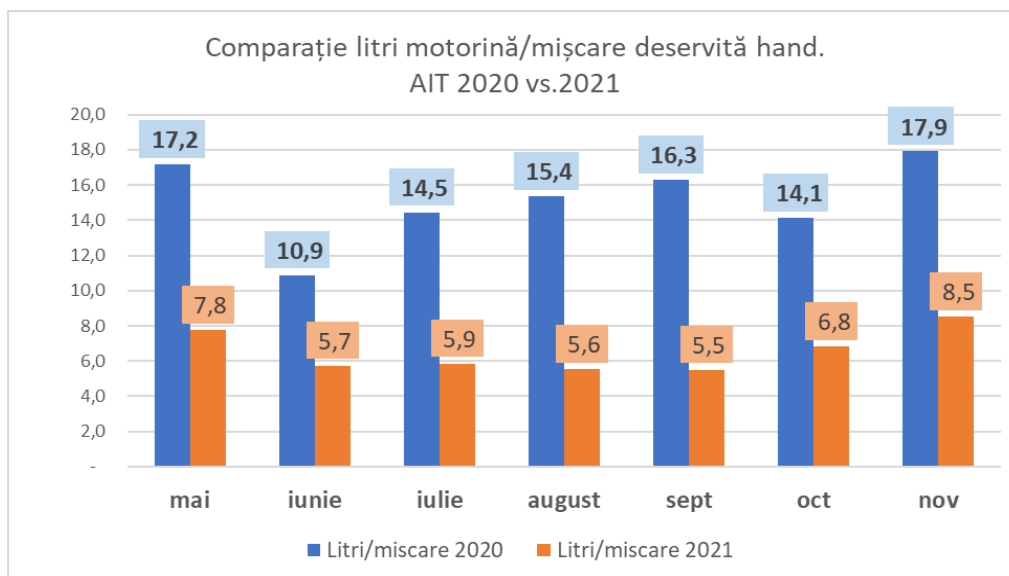
În luna mai 2020 au demarat lucrările de modernizare a sistemului luminos de balizaj pe direcția 29, fără a avea autorizație de construire și fără notificarea Autorității Aeronautice Civile. Ca urmare a demersurilor începute în iulie 2020 autorizația de construire a fost obținută în 22 octombrie 2020. Costurile inițiale contractate, în valoarea de **2.899.514 lei** (plus TVA), au fost majorate la **02.07. 2020**, ultima zi oficială de lucru pentru fosta conducere, cu **284.779 lei**, sumă refuzată la plată în **06.08.2020** de noua conducere, restabilindu-se astfel totalul inițial aprobat.

Cheltuielile curente au scăzut prin denunțarea, refuzul reînnoirii sau încheierea unor contracte:

- ✚ publicitate 31.011 € / an;
- ✚ call center 57.828 € / an;
- ✚ pază parțial 408.251 € / an, adică de la 798.711 € / an la 390.460 € / an;
- ✚ închirieri autoturisme 54.651 € / an;
- ✚ servicii cosire vegetație 67.329 € / an;
- ✚ servicii informatice pe linia handlingului de pasageri 256.987 € / an;
- ✚ servicii salarizare 26.671 € / an.

Totalul economiilor realizate astfel este de **902.727 € / an**.

Sugestivă privind reducerea costurilor de funcționare ale Aeroportului Internațional Timișoara – „Traian Vuia” este și evoluția consumului de motorină comparativ pentru același interval de 7 luni din 2020 respectiv 2021, toate însemnând de fapt disponibilizări financiare pentru investiții.

IV. TRAFIC PASAGERI / CARGO

În primele 11 luni din anul 2021 Aeroportul Internațional Timișoara - „Traian Vuia” a înregistrat un număr de **574.177** pasageri, **în scădere cu 61%** față de traficul înregistrat în perioada similară din anul 2019, când au fost procesați un număr de **1.460.386** pasageri. *Altfel spus în primele 11 luni din anul 2021 am înregistrat 39% din pasagerii înregistrați în perioada similară din 2019.* Raportat la primele 11 luni din anul 2020 s-a înregistrat o creștere a numărului de pasageri de **26%**.

Traficul intern a atins în primele 11 luni din 2021 valoarea de **41%** din nivelul înregistrat în perioada similară a anului 2019, iar traficul internațional a fost doar de **39%** raportat la aceeași perioadă din 2019.... Decalajul de recuperare dintre intern și internațional este dat de restricțiile, măsurile și obligațiile de intrare pe teritoriile statelor din UE, instituite mai ales din prima jumătate a anului (test PCR, măsuri de autoizolare timp de X zile).

De asemenea primele 11 luni din 2021 au adus și cel mai mare număr de pasageri înregistrați pe cursele charter de vacanță din istorie, fiind înregistrați peste 76.000 de pasageri. (cu 19% mai mulți decât în primele 11 luni din anul 2019).

Activitatea cargo pe Aeroportul Internațional Timișoara - „Traian Vuia” este una deosebită, astfel că, cei mai importanți jucători din domeniu la nivel mondial sunt prezenți și anume: DHL, UPS, TNT / Fed Ex.

S. N. AEROPORTUL INTERNAȚIONAL TIMIȘOARA „TRAIAN VUIA” S. A.

str. Aeroport nr. 2, 307200 Ghiroda, Timiș, Romania

Tel. +40.256. 493639; Fax: +40.256. 490.705; E-mail: office@aerotim.ro

www.facebook.com/aeroport.timisoara

www.aerotim.ro

Astfel, după nivelul activității cargo derulate în primele 11 luni din 2021, AIT a înregistrat o creștere de **12%** față de perioada similară din 2019 și de **14%** raportat la primele 11 luni din anul 2020.

Creșterea transportului de marfă de peste **50%** din luna noiembrie 2021, raportat la lunile similare din anii 2020 și 2019, se datorează faptului că, începând cu 1 noiembrie 2021, DHL a schimbat aeronava din ATR72 în B734, și tot din 1 noiembrie Fed Ex aduce marfă pe Timișoara cu un al doilea B738, în loc de un avion mai mic.

V. DATE ECONOMICE

Investițiile nete au crescut cu **65%**, astfel dacă la 30 iunie 2020 aeroportul avea în sold investiții nete de **15,88 mil. €** la 30 noiembrie 2021 acestea au ajuns la valoarea de aproape **26,27 mil. €**.

Nivelul creanțelor (sumele de încasat, în special de la clienți) au crescut cu **123%**, de la nivelul de **767.800 €** (30 iunie 2020) la **1,72 mil €** în sold la 30 noiembrie 2021 (1,555 mil. € sume de încasat de la clienți).

Veniturile în avans (subvențiile pentru investiții aflate în sold, bani europeni și cofinanțarea națională, care au susținut parțial investițiile realizate) au crescut cu **240%**, de la **4,041 mil. €** la 30 iunie 2020 la **13,74 mil. €** la 30 noiembrie 2021.

VI. DATE JURIDICE

În 2020 au existat două controale ale Curții de Conturi, prin Camera de Conturi Timiș:

I. Acțiunea de audit cu tema: “Performanța activității aeroportuare în perioada 2014-2019”, în urma căreia au fost identificate mai multe nereguli privitoare la:

- 1. Neîndeplinirea întrutotul a prevederilor din Master Planul General de Transport cu privire la infrastructura aeroportuară de bază a AIT-TV:**
 - a). Referitor la indicatorul „Peak hour passengers”;
 - b). În ceea ce privește Pista de Decolare Aterizare (PDA);
 - c). Suprafața totală a terminalelor de pasageri existentă la nivelul AIT-TV;
 - d). Respectarea de către AIT-TV a cerințelor minime necesare în vederea asigurării siguranței (PSI, salvare, dezăpezire / degivrare etc.);

- e). Drumurile perimetrare de patrulare, inclusiv echipamente de supraveghere, iluminat și intervențiile pentru obstacolarea canalizării și a sistemelor de drenare existente la momentul actual nu respectă întru totul nivelul / standardul solicitat prin MPGT.
- f). Inexistența unor centre intermodale de marfă și pasageri;
- g). În ceea ce privește standardele de conectivitate, nu este asigurată conexiunea prin cale ferată a aeroportului cu celelalte căi de transport.

Pe această linie s-au luat următoarele măsuri:

- Este avizat și supus aprobării CA documentul „**Reactualizarea planului de dezvoltare – S.N. Aeroportul Internațional Timișoara „Traian Vuia” S.A. 2020 - 2025**”;

II. Acțiunea de verificare privind *“Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor, pe anul 2019”, în care au fost identificate următoarele aspecte principale:*

- a) În cazul unui contract de închiriere pentru instalarea unor stații de încărcare cu energie electrică pentru autovehiculele electrice nu a fost facturată energia electrică consumată, rezultând un prejudiciu de **6.700 €**. Pentru recuperarea acestui prejudiciu stabilit de către Curtea de Conturi s-a formulat plângere penală „IN REM”, dosarul penal fiind în curs de soluționare.
- b) În 2015 a fost externalizat serviciul de handling de rampa de pe SN AIT-TV SA, fără a exista o analiză cost-beneficiu sau cost-eficacitate, fără a avea o Decizie a Consiliului de Administrație și fără a fi adus la cunoștința AGA, cu toate că serviciile de rampă reprezentau 60% din prețul handling-ului la sol, fiind o importantă sursă de venit.
Mai mult decât atât nu au fost respectate întru totul prevederile contractuale de către agentul de handling, care ar fi trebuit să plătească o redevență de 10% din totalul veniturilor lunare înregistrate din activitățile de handling de rampă desfășurate pe aeroport, **rezultând un prejudiciu de 93.730 € + TVA** și penalități de întârziere în sumă de **45.044 €**. Până în prezent debitul a fost recuperat parțial, iar pentru diferență este deschisă o acțiune în instanță.
- c) În urma Raportului de Control al Ministerului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor din luna mai 2020 s-au sesizat anumite nereguli pe linia achizițiilor publice sectoriale de către SN AIT-TV SA. **Astfel în 2019 au fost încheiate 16 contracte de lucrări și servicii cu aceeași firmă**, pentru lucrări de amenajare / reparații / dezapezire / închiriere de utilaje și echipamente, fiind constatate nereguli atât pe partea de încheiere a contractelor, cât și pe partea de derulare / execuție a acestora.

S. N. AEROPORTUL INTERNAȚIONAL TIMIȘOARA „TRAIAN VUIA” S. A.

str. Aeroport nr. 2, 307200 Ghiroda, Timiș, România
Tel. +40.256. 493639; Fax: +40.256. 490.705; E-mail: office@aerotim.ro
www.facebook.com/aeroport.timisoara
www.aerotim.ro

Într-unul din contractele încheiate cu această firmă pentru dezăpezire s-a constatat un prejudiciu de **14.793 € + TVA** prin facturarea unor servicii de dezăpezire, care în realitate nu s-au realizat. În acest caz s-a formulat o plângere penală și s-a constituit parte civilă în procesul penal pentru recuperarea prejudiciului.

Pe lângă aceste constatări ale Curții de Conturi au avut loc și alte verificări și cercetări interne, după cum urmează:

- Pe linia consumului de carburanți pentru autovehiculele și utilajele care deservesc activitatea aeroportuară s-a diminuat substanțial consumul de carburanți cu aproximativ 40%
- În ceea ce privește valoarea serviciilor pe linie de telecomunicații aeronautice și handling pasageri a scăzut valoarea plătită SN AIT-TV SA pentru aceste servicii cu aproximativ **20.000 de euro/lună**.